

Sygn. akt II Ka 665/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Anity Żabczyńskiej-Komor

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2017 r.

sprawy **J. B.**

oskarżonej z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 16 września 2016 r. sygn. akt VII K 129/14

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że za podstawę wymiaru kary grzywny orzeczonej wobec oskarżonej J. B. przyjmuje art. 33§ 1, 2 i 3 kk; w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżoną J. B. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze stwierdzając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 665/16

UZASADNIENIE

J. B. oskarżona była o to, że w dniu 23 stycznia 2012 roku w S. woj. (...) w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z/s w W. ul. (...) poprzez wprowadzenie w błąd, co do braku wiedzy, że kierowca pojazdu A. (...) nr rej (...) S. S. był w dniu 29 maja 2011 w stanie nietrzeźwości czego skutkiem była wypłata w dniu 12 kwietnia 2013 roku nienależnego świadczenia w wysokości 7.662,87 zł, **tj. o czyn z art. 286 § 1kk**

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 16 września 2016 roku:

I. oskarżoną J. B. uznał za winną dokonania zarzucanego jej czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 kk i za czyn ten przy przyjęciu art. 4 § 1 kk na podstawie art. 286 § 1 kk wymierzył jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonej karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 12 złotych;

II. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 518,13 złotych tytułem kosztów postępowania, zwalniając ją od opłaty.

Apelacje od tego wyroku wnieśli Prokurator Rejonowy w Siedlcach oraz obrońca oskarżonej.

Prokurator powyższy wyrok zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonej. Na podstawie art. 427 § 1 i 2 i art. 438 pkt 1 kpk wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 32 § 2 kk polegająca na orzeczeniu grzywny na podstawie art. 71 § 1 kk przy skazaniu oskarżonej za czyn z art. 286 § 1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat i przyjęciu, że działała w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i orzeczeniu wobec niej kary grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka wynosi 12 zł na podstawie w/w art. w sytuacji, gdy zgodnie z treścią art. 32 § 2 kk Sąd może wymierzyć grzywnę obok kary pozbawienia wolności jeżeli sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub korzyść taką osiągnął, co miało miejsce w tej sprawie, zaś przepis art. 71 § 1 kk przewiduje możliwość orzeczenia grzywny przy zawieszeniu kary, jeżeli jej wymierzenie obok kary pozbawienia wolności na innej podstawie nie jest możliwe.

Stawiając powyższe zarzuty prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary grzywny na podstawie art. 33 § 2 kk w wymiarze 80 stawek dziennych, przy ustaleniu, że jedna stawka wynosi 12 zł.

Natomiast obrońca oskarżonej zaskarżył wyrok w całości. Na podstawie art. 438 pkt 3 kpk wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przypisaniu oskarżonej J. B. przestępstwa z art. 286 § 1 kk w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do ustalenia, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, a jeśli nawet tak, to w jakim zakresie, ponieważ nie została prawomocnie rozstrzygnięta kwestia odpowiedzialności karnej sprawy wypadku drogowego – S. S. w sprawie II K 866/15 Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim, a tym samym ewentualnego przyczynienia się oskarżonej jako pasażerki samochodu do powstania szkody oraz brak jest jakichkolwiek obiektywnych dowodów prawidłowości jednostronnego ustalenia przez ubezpieczyciela, iż to przyczynienie wynosi połowę przyznanego J. B. odszkodowania i zadośćuczynienia.

Podnosząc ten zarzut obrońca oskarżonej wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie J. B. ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jedynie apelacja prokuratora jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie, zaś apelacja obrońcy oskarżonej J. B., jako oczywiście bezzasadna na uwzględnienie nie zasługuje.

Sąd Odwoławczy po zapoznaniu się z aktami przedmiotowej sprawy i pisemnymi motywami zaskarżonego wyroku stwierdził, że Sąd I instancji w sposób prawidłowy, zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, przeprowadził postępowanie karne w tej sprawie i dołożył wszelkiej staranności w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności przedmiotowego zdarzenia. Z akt sprawy wynika, że Sąd przeprowadził szereg czynności procesowych zmierzających do ustalenia, czy istotnie zeznania złożone w dniu 30.05.2011r. przez J. B. w charakterze świadka w sprawie dotyczącej wypadku drogowego zaistniałego w dniu 29 maja 2011 r. w miejscowości B. gm. R., nie mogą być uznane za wiarygodne ze względu na stres związany z tym wypadkiem drogowym i jej pobytem w szpitalu, a także z zażywaniem przez nią środków przeciwbólowych typu ketonal. W zeznaniach tych J. B. opisała okoliczności przedmiotowego zdarzenia w tym m.in. podała, że wiedziała o tym, iż kierowca samochodu m-ki A., którym podróżowała, spożywał razem z nią alkohol na dyskoteci w R. w postaci piwa, przy czym w jej obecności wypił 3 puszki piwa o pojemności 0,5 l każde. W zeznaniach tych dwukrotnie podkreślała, że wiedziała, iż S. kierował tym samochodem pod wpływem alkoholu. Z wywołanych przez Sąd Rejonowy opinii biegłych lekarzy wynika, że podawane J. B. lekarstwa w szpitalu nie mogły wpłynąć negatywnie na jej stan psychiczny i tym samym na składane przez nią w tym czasie zeznania. Biegli ci zaprzeczyli by podawane jej leki, a w szczególności ketonal i stres związany z udziałem jej w tym wypadku miały

wpływ na funkcje psychiczne w takim znaczeniu, jak leki psychotropowe. A zatem brak jest podstaw do uznania, że okoliczności te, na które powołuje się oskarżona w jakikolwiek sposób wpływały na zaburzenia jej świadomości w czasie składania tych zeznań. Na uwagę zasługuje również fakt, że oskarżona składając te zeznania udzielała logicznych i wyczerpujących odpowiedzi na zadawane jej pytania, nie było żadnych neologizmów, co świadczy o tym, że jej wypowiedzi należy traktować jako spójne i logiczne. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, że przesłuchujący ją w tym czasie funkcjonariusz policji dwukrotnie zadawał jej pytania dotyczące spożywania alkoholu przez kierowcę samochodu A. i mimo, że były one zadawane w pewnych odstępach czasu, udzielała ona tej samej odpowiedzi.

Rozważając wyżej opisane zeznania J. B. z dnia 30 maja 2011r., a także sprzeczne z tymi zeznaniami dwa oświadczenia złożone przez oskarżoną do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w dniu 23 stycznia 2012r. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji, że oskarżona świadomie zataiła fakt, iż decydując się na powrót do S. samochodem S. S. wiedziała, że kierujący tym samochodem S. S. był pod wpływem alkoholu po to, by uzyskać pełne odszkodowanie i zadośćuczynienie za ból i cierpienie doznane w tym wypadku od firmy ubezpieczeniowej.

Sąd I instancji w uzasadnieniu swojego wyroku wyjątkowo wnikliwie rozważał wszystkie zebrane dowody i wskazał, którym z nich dał wiarę i dlaczego, a którym tego przymiotu odmówił i z jakich powodów. Argumenty dotyczące tej oceny są logiczne i przekonujące i dlatego zyskały pełną akceptację Sądu Odwoławczego. Sąd Okręgowy podzielił przede wszystkim stanowisko Sądu Rejonowego, że za taką oceną wyjaśnień oskarżonej J. B. przemawiają w szczególności wyjaśnienia S. S. złożone w sprawie o spowodowanie przez niego przedmiotowego wypadku drogowego, w których stanowczo stwierdził, że J. B. wiedziała o tym, że jest on w stanie nietrzeźwości, bowiem sam jej o tym mówił uzasadniając swoją wcześniejszą odmowę odwiezienia jej i innych znajomych do S., jednakże jak podał, ostatecznie uległ prośbom J. B., że odwiezie ich do S., mimo że wypił wcześniej 3 piwa. Fakt kierowania samochodem przez S. S. jest bezsporny, bowiem wynika on wprost z jego badania na zawartość alkoholu, a także z zeznań świadków M. B. i E. K., którzy potwierdzali fakt picia piwa przez S. S. na tej dyskotecie. Jakkolwiek S. S. w późniejszym czasie stwierdził, że nie przypomina sobie rozmowy z oskarżoną, w której wskazywał na spożywanie przez niego alkoholu przed udaniem się do S., to jednak w ocenie Sądu Odwoławczego zasadne jest przyjęcie przez Sąd I instancji, że wiarygodne są pierwsze wyjaśnienia S. S. złożone w jego sprawie o spowodowanie wypadku drogowego, w których przyznał się do spowodowania tego zdarzenia drogowego, opisał wszystkie okoliczności tego wypadku i nie ukrywał, że informował J. B. o swoim stanie nietrzeźwości i związanej z tym niechęci odwiezienia jej do S.. Jak słusznie podkreślił to Sąd I instancji, S. S. mógł przecież odmówić składania wyjaśnień w tej sprawie, a ponadto nie bez znaczenia pozostaje fakt, że podane przez niego okoliczności w tych wyjaśnieniach zostały potwierdzone przez Sąd rozpoznający jego sprawę i stały się podstawą ustaleń faktycznych w tej sprawie i jednocześnie podstawą do uznania jego winy w zakresie spowodowania tego wypadku drogowego. Skoro więc, w ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do skutecznego podważenia dokonanej przez Sąd I instancji oceny zebranych dowodów, zaś Sąd ten ustalił stan faktyczny przedmiotowego zdarzenia na podstawie całokształtu tak ocenionych dowodów, to zarzut obrońcy oskarżonego w zakresie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a polegający na przypisaniu oskarżonej przestępstwa z art. 286 § 1 kk uznać należy za pozbawiony jakichkolwiek merytorycznych podstaw.

Zdaniem Sądu Okręgowego w świetle tak zebranych dowodów brak jest jakichkolwiek wątpliwości, że oskarżona z pełną świadomością, w celu uzyskania pełnego odszkodowania od firmy ubezpieczeniowej wprowadziła tę firmę w błąd w zakresie swojej wiedzy, co do przyczynienia się do powstania przedmiotowej szkody. Oskarżona wiedziała bowiem, że przyznanie tego faktu może pozbawić ją, co najmniej części, z pełnej kwoty odszkodowania i dlatego też wprowadziła tę firmę w błąd oświadczając dwukrotnie, że takiej wiedzy nie miała. Takim działaniem wyczerpała niewątpliwie znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 kk.

Sąd Okręgowy nie podzielił też wywodów apelującego obrońcy dotyczących błędu w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji w zakresie ustalenia, że przyczynienie oskarżonej wynosiło połowę przyznanego jej odszkodowania i zadośćuczynienia. Z art. 362 kc bezspornie wynika, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania szkody to obowiązek naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu. Z akt sprawy wynika, że J. B. otrzymała od ubezpieczyciela pełną kwotę odszkodowania mimo, iż kwota ta powinna być zmniejszona na podstawie wyżej wskazanego przepisu. Sąd Rejonowy uznał, że jego zdaniem, w świetle dowodów zebranych w tej sprawie, brak jest

podstaw do kwestionowania żądania przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zwrotu połowy tej kwoty. Nie bez znaczenia pozostaje bowiem fakt, że dla Sądu karnego wysokość kwoty oszustwa w rozumieniu art. 286 § 1 kk nie ma znaczenia dla wyczerpania znamion tego przestępstwa. Może ona mieć jedynie wpływ na wymiar kary. Sąd Odwoławczy analizując tę kwestię doszedł do przekonania, że orzeczonej wobec oskarżonej karze 8 pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat i grzywna w wysokości 80 stawek po 12 zł za stawkę, nie może być uznana za karę nadmiernie surową, nawet w sytuacji, gdyby przyjąć, że oskarżona przyczyniła się do powstania tej szkody w nieco niższym stopniu niż żądał tego ubezpieczyciel. Na uwagę zasługuje też fakt, że Sąd Rejonowy nie zawarł w swoim wyroku żadnego rozstrzygnięcia w zakresie zobowiązania oskarżonej do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody.

W ocenie Sądu Odwoławczego nie ma racji obrońca oskarżonego wskazując na nierozważenie przez Sąd I instancji okoliczności domagania się zwrotu świadczenia nienależnego, tj. w zakresie art. 409 kc, 410 § 1 kc i 411 pkt 4 kc. Okoliczności te mogą być rozważane w procesie cywilnym, a nie w procesie karnym, w którym Sąd ma obowiązek ustalić jedynie, czy oskarżona wyczerpała znamiona zarzucanego jej przestępstwa, czy też nie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Odwoławczy uznając apelację obrońcy oskarżonej za oczywiście bezzasadną, zaskarżony wyrok zmienił jedynie w ten sposób, że zmienił podstawę prawną orzeczonej kary grzywny, przychyłając się w ten sposób do wniosku apelacji Prokuratora Rejonowego w Siedlcach.

Z tych względów i na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk oraz art. 624 § 1 kpk Sąd orzekł jak w wyroku.